

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Kontroli

Warszawa, dnia 29 stycznia 2025 r.

Informacja o wynikach kontroli

na temat: **Wykorzystywanie i rozliczenie dotacji przekazanych z budżetu MSWiA na realizację zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w Romskim Stowarzyszeniu Oświatowym Harangos.**

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2024*.

III. Termin kontroli

Od 22 kwietnia 2024 r. do 26 czerwca 2024 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

- 1) Zgodność podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami umów dotacyjnych nr: 12-8/WMNiE/2023, 12-26/WMNiE/2023, 12-58/WMNiE/2023 i 12-59/WMNiE/2023.
- 2) Terminowość realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych.
- 3) Poprawność prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokumentacji dotyczącej realizowanych zadań.
- 4) Prawdopodobieństwo i terminowość rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadań pod względem rzeczowym i finansowym.

V. Kontrolą objęto okres realizacji poszczególnych zadań, tj.:

- od 1 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. - umowy nr 12-8/WMNiE/2023, 12-58/WMNiE/2023, 12-59/WMNiE/2023,
- od 1 stycznia 2023 r. do 30 października 2023 r. - umowa nr 12-26/WMNiE/2023 wraz ze sprawozdaniami z realizacji zadań oraz ewentualnymi zwrotami środków finansowych.

VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności:

Romskie Stowarzyszenie Oświatowe Harangos² podejmowało działania i ponosiło wydatki dotyczące zadań publicznych wynikających z umów dotacyjnych nr 12-8/WMNiE/2023, 12-26/WMNiE/2023, 12-58/WMNiE/2023 i 12-59/WMNiE/2023, których

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Zwany dalej: RSO Harangos, stowarzyszeniem, organizacją bądź Zleceniobiorcą.

przeprowadzenie przyczyniło się do podtrzymania i rozwoju tożsamości kulturalnej mniejszości romskiej.

Ponoszone wydatki w większości były zgodne z wnioskami o udzielenie dotacji na realizację poszczególnych zadań. Niemniej w ramach umowy nr 12-8/WMNiE/2023 stowarzyszenie wydatkowało niezgodnie z przeznaczeniem środki pochodzące z dotacji MSWiA na zakup toreb w kwocie 8,95 zł. Jednocześnie, organizacja sfinansowała ze środków pochodzących z dotacji materiały biurowe, których nie wskazano we wniosku o udzielenie dotacji, co skutkuje uznaniem kwoty dotacji w wysokości 921,04 zł jako pobranej w nadmiernej wysokości.

Natomiast w ramach umowy nr 12-26/WMNiE/2023 stowarzyszenie pobrało w nadmiernej wysokości dotację w wysokości 400,00 zł z tytułu obsługi księgowej i administracyjnej oraz kwotę 1 054,09 zł, w ramach której dokonano zakupów materiałów dydaktycznych już po zakończeniu trwania warsztatów edukacyjnych, na które została przyznana dotacja.

Otrzymane przez stowarzyszenie środki finansowe wykorzystano do czasu zakończenia realizacji zadań publicznych określonych w umowach dotacyjnych, z wyjątkiem kwoty 5,00 zł wynikającej z umowy nr 12-26/WMNiE/2023. Powyższe było niespójne z przedstawioną ewidencją finansowo-księgową, zgodnie z którą środki z dotacji zostały wykorzystane w całości. RSO Harangos udokumentowało wszystkie wydatki ponoszone w związku z realizacją zadań publicznych, z wyjątkiem ww. kwoty. Wobec powyższego, zrealizowanie płatności na kwotę niższą niż wskazano w dokumencie księgowym (rachunku) skutkuje zakwalifikowaniem 5,00 zł jako kwoty niewykorzystanej i koniecznością jej zwrotu na rachunek bankowy Zleceniodawcy.

Stwierdzono również, że stowarzyszenie nie wystąpiło do Zleceniodawcy z prośbą o aneksowanie warunków umowy nr 12-8/WMNiE/2023 w zakresie dokonania przesunięcia środków dotacji pomiędzy poszczególnymi kategoriami kosztów, co skutkuje zakwalifikowaniem kwoty dotacji w wysokości 1 560,00 zł do zwrotu na rachunek bankowy MSWiA.

W ramach umowy nr 12-59/WMNiE/2023 stwierdzono wprowadzenie przez RSO Harangos zmian w sposobie realizacji zadania, niewymagających zawarcia aneksu do umowy. Zmiany te nie wpłynęły negatywnie na wykonanie zadania, niemniej stowarzyszenie nie wystąpiło do Zleceniodawcy z pisemną prośbą o wyrażenie zgody na ich wprowadzenie.

Kontrola wykazała, że większość płatności ze środków pochodzących z dotacji MSWiA zrealizowano w formie gotówkowej. Niemniej, w stowarzyszeniu nie opracowano wewnętrznych regulacji dotyczących obrotu gotówkowego, co utrudniało weryfikację prawidłowości dokonywanych w tej formie rozliczeń.

Ponadto, za nieprawidłowe uznano sporządzenie po terminie sprawozdań z realizacji zadań wynikających z umów nr: 12-8/WMNiE/2023, 12-58/WMNiE/2023 i 12-59/WMNiE/2023.

Ponadto, w trakcie kontroli stwierdzono inne nieprawidłowości i uchybienia związane z realizacją zadań publicznych.

Za **nieprawidłowości** uznano:

- naruszenie wymogu reprezentacji stowarzyszenia wynikającego z art. 11 ust. 4 ustawy z 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach*³ w 3 umowach cywilnoprawnych zawartych z Prezes i ówczesną Sekretarz RSO Harangos, czego skutkiem może być – w przypadku braku konwalidacji tych umów - uznanie ich za nieważne i tym samym zakwalifikowanie środków finansowych z dotacji w kwocie 23 395,00 zł jako pobranych w nadmiernej wysokości,

---

³ T.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2261, zwanej dalej ustawą *Prawo o stowarzyszeniach*.

- nieopracowanie zasad (polityki) rachunkowości, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴ w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy,
- zawarcie niewłaściwego rodzaju umowy cywilnoprawnej, co skutkowało nieodprowadzeniem do właściwego urzędu skarbowego zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzeń wypłaconych na podstawie zawartych umów zlecenia, tj. kwoty 278,00 zł pochodzącej z dotacji MSWiA,
- niesporządzenie w sposób trwały opisów dokumentów księgowych oraz nie w pełni rzetelne dokonywanie opisów na tych dokumentach, a także niezamieszczanie na nich informacji o zatwierdzeniu wydatku do wypłaty przez osobę uprawnioną,
- nierzetelne prowadzenie ewidencji finansowo-księgowej zadania wynikającego z umowy nr 12-26/WMNiE/2023,
- nierozliczenie środków własnych w terminie realizacji zadania wynikającego z umowy nr 12-8/WMNiE/2023,
- zamawianie niektórych usług bez pisemnego ich zlecenia,
- niedołożenie należytej staranności w sposobie prowadzenia dokumentacji potwierdzającej realizację zadania w ramach umowy nr 12-26/WMNiE/2023,
- nieprzestrzeganie wszystkich określonych umowami dotacyjnymi obowiązków dotyczących informowania o dofinansowaniu zadania ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- nierzetelne sporządzenie sprawozdań z realizacji zadań publicznych oraz przesłanie do Zleceniodawcy sprawozdania z realizacji zadania dotyczącego realizacji umowy nr 12-8/WMNiE/2023, które nie zostało podpisane przez żadną z osób upoważnioną do reprezentowania stowarzyszenia, tj. Prezes bądź ówczesną Sekretarz RSO Harangos oraz nie zawierało daty jego sporządzenia.

Za **uchybień** uznano:

- wykonywanie operacji finansowych związanych z realizacją zadań publicznych z rachunku bankowego innego niż wskazany w umowach dotacyjnych do rozliczenia przyznanych dotacji,
- nieopracowanie instrukcji kasowej,
- nierzetelne sporządzanie dowodów wpłaty i wypłaty,
- dokonywanie zakupów związanych z realizacją zadania publicznego przez osobę nieuprawnioną,
- niewskazywanie na rachunkach wystawianych przez zleceniobiorców daty potwierdzenia przyjęcia wykonanej pracy przez osobę uprawnioną do dokonania tej czynności,
- niesporządzenie ewidencji liczby godzin świadczenia pracy w ramach zawartych umów zlecenie,
- zawarcie niewłaściwego rodzaju umowy cywilnoprawnej w ramach realizacji umowy dotacyjnej nr 12-8/WMNiE/2023,
- nieudokumentowanie faktu dokonywania negocjacji z potencjalnymi partnerami i analizy rynku w zakresie wyboru kontrahentów z zastosowaniem mechanizmów umożliwiających wybór najkorzystniejszych ofert,
- przekazanie do MSWiA informacji o liczbie odbiorców realizowanych zadań publicznych zarówno za I, jak i II półrocze 2023 roku po terminach określonych w umowach dotacyjnych.

---

⁴ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120, zwanej dalej ustawą o rachunkowości.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami oraz celem usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej, w przypadku otrzymywania kolejnych dotacji z MSWiA zalecono:

1. Przestrzeganie postanowień zawartej umowy dotacyjnej, w tym:
  - ✓ wydatkowanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem, na cele wskazane we wniosku o udzielenie dotacji oraz zgodnie ze szczegółowym opisem zadania;
  - ✓ wykorzystywanie środków przyznanych z dotacji do czasu zakończenia zadania publicznego, a w przypadku ich niewykorzystania w tym czasie - zwrot środków w terminie i na zasadach określonych w umowie;
  - ✓ prowadzenie wyodrębnionej ewidencji finansowo-księgowej oraz dowodów wpłaty i wypłaty w sposób rzetelny;
  - ✓ wykonywanie operacji finansowych związanych z realizacją zadania publicznego z rachunku bankowego wskazanego w umowie do rozliczenia przyznanej dotacji;
  - ✓ dokonywanie zakupów ze środków dotacji w trakcie realizacji zadania publicznego;
  - ✓ rozliczanie środków własnych w terminie realizacji zadania publicznego;
  - ✓ prowadzenie dokumentacji potwierdzającej realizację zadania publicznego w sposób przejrzysty i rzetelny, tj. umożliwiający ocenę realizacji zadania pod względem rzeczowym i finansowym;
  - ✓ występowanie do Zleceniodawcy o sporządzenie aneksu do umowy, w szczególności w przypadku dokonywania przesunięcia środków dotacji pomiędzy kategoriami lub pozycjami kosztów powyżej progów, a także pisemne występowanie do Zleceniodawcy o wyrażenie zgody na wprowadzanie zmian w sposobie realizacji zadania publicznego;
  - ✓ przestrzeganie określonego w umowie dotacyjnej obowiązku informacyjnego o sfinansowaniu lub dofinansowaniu zadania ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji;
  - ✓ terminowe przekazywanie do MSWiA informacji o liczbie odbiorców zadań służących podtrzymaniu tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu języka regionalnego;
  - ✓ rzetelne i terminowe sporządzanie sprawozdań z realizacji zadania publicznego, w tym zawieranie daty ich sporządzenia, a także podpisywanie tych sprawozdań przez osoby upoważnione do reprezentowania stowarzyszenia.
2. Konwalidowanie umów cywilnoprawnych, tj. umowy o dzieło nr: 01/2023/BIURO i 03/2023/LACHI RAT oraz umowy zlecenie nr 02/2023/MSWiA sfinansowanych z dotacji MSWiA bądź, w przypadku braku konwalidacji tych umów, dokonanie - zgodnie z postanowieniami wynikającymi z umów dotacyjnych - zwrotu kwoty 23 395,00 zł jako pobranej w nadmiernej wysokości.
3. Podjęcie działań mających na celu zapewnienie prawidłowego zawierania i rozliczania umów cywilnoprawnych oraz skutecznego nadzoru nad ich realizacją, w szczególności poprzez:
  - ✓ zapewnienie prawidłowej reprezentacji stowarzyszenia w umowach cywilnoprawnych zawieranych z członkami zarządu;
  - ✓ zawieranie właściwego rodzaju umowy cywilnoprawnej;

- ✓ wskazywanie na rachunkach wystawianych przez zleceniobiorców daty potwierdzenia przyjęcia wykonanej pracy przez osobę uprawnioną do dokonania tej czynności w stowarzyszeniu,
  - ✓ sporządzanie ewidencji liczby godzin świadczenia zlecenia w ramach zawartych umów cywilnoprawnych.
4. Sporządzanie w sposób trwały opisów dokumentów księgowych oraz rzetelne dokonywanie opisów na tych dokumentach zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację zadań, a także wskazywanie na dowodach księgowych informacji o zatwierdzeniu wydatku do wypłaty przez osobę uprawnioną.
  5. Właściwe dokumentowanie operacji gospodarczych będących podstawą wpisów dokonywanych w księgach rachunkowych.
  6. Realizowanie płatności na kwoty wynikające z dokumentów księgowych.
  7. Każdorazowe zamawianie/zlecenie w formie pisemnej wszystkich usług/dostaw związanych z realizacją zadania publicznego.
  8. Dokumentowanie faktu dokonywania negocjacji z potencjalnymi partnerami oraz analizy rynku w zakresie wyboru kontrahentów.
  9. Dokonywanie zakupów związanych z realizacją zadania publicznego przez osoby uprawnione.
  10. Opracowanie zasad (polityki) rachunkowości, zgodnie z ustawą o rachunkowości.
  11. Opracowanie *Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów* oraz instrukcji kasowej.